

Họp Mặt Câu Lạc Bộ Sách NHÀ VIỆT NAM - Kỳ 10

TRINH
BÌNH AN
ghi

Như thường lệ, từ 2 giờ chiều Thứ Bảy, 3 tháng Giêng 2015 tại Nhà Việt Nam, 308 Hillwood Ave, Falls Church, Virginia, đã có buổi Họp Mặt Câu Lạc Bộ Sách. Đây là sinh hoạt định kỳ hàng tháng để những người yêu sách và yêu tiếng Việt gặp gỡ, trò chuyện, trao đổi tâm tình và ưu tư về sách vở và bảo tồn tiếng Việt.

Chương trình sinh hoạt Book Club kỳ 10 giới thiệu các tác phẩm *Hậu Chuyện Kể Năm 2000* của Bùi Ngọc Tấn, *Vietnamerica* của GB Tran và *Viện Việt Học* tại California.

Diễn giả là các ông Uyên Thao, Sơn Tùng và Nguyễn Ngọc Bích.

Nhà văn Bùi Ngọc Tấn vừa qua đời ngày 18-12-2014. Tác phẩm cuối cùng của ông, *Hậu Chuyện Kể Năm 2000*, là đứa con chào đời không được nhìn thấy mặt cha!

Bùi Ngọc Tấn không những viết với tất cả tấm chân tình mà còn với sự cẩn trọng của một người cầm bút. Ông Uyên Thao, người sáng lập Tủ Sách Tiếng Quê Hương, cho biết dù bản thảo đã được gửi ra nước ngoài, ông Tấn vẫn tiếp tục sửa thêm. Do vậy, việc in sách đã bị chậm lại.

Kết quả là sách không đến kịp tay người đã viết ra nó, nhưng khác với tác phẩm *Chuyện Kể Năm 2000*, khi vừa mới ra đời, cuối năm 1999, đã bị nhà cầm quyền CSVN bức tử: sách bị tịch thu và bị đốt. Dù vậy, thuở đó đã xảy ra một điều kỳ lạ là dường như ai cũng biết đến cuốn sách bị bức tử, đặc biệt là ở hải ngoại đã xuất hiện nhiều bản in khác nhau. Và tác giả của nó đã nổi tiếng và được bạn đọc khắp nơi thương mến.

Cũng theo lời Uyên Thao, khi Bùi Ngọc Tấn có dịp qua thăm Hoa Kỳ, ông Tấn đã nhìn mảnh đất trước apartment của ông Thao và ước ao "giá như có mảnh vườn như thế này để mở quán bán canh bánh đa thì nhất". Một nhà văn cỡ quốc tế của Việt Nam như Bùi Ngọc Tấn mà cái lo nhất vẫn chỉ là làm sao có đủ gạo ăn thì thử hỏi văn chương Việt Nam bao giờ mới cất cánh nổi.

Tuy nhiên chẳng giàu tiền bạc nhưng nhà văn rất giàu tấm lòng. Bùi Ngọc Tấn giữa lúc đang quần quai với cơn bệnh ung thư đã nhắn nhủ rằng "không lấy tiền bản quyền, hãy dùng số tiền ấy để Tiếng Quê Hương in những cuốn khác".

Vì Tủ Sách Tiếng Quê Hương ngay từ khi thành lập vào năm 2000 đã có chủ trương trả tiền bản quyền cho các tác giả, nhất là các tác giả trong nước. Số tiền tuy không bao nhiêu nhưng phần nào giảm nhẹ sự khó khăn của những người cầm bút bị nhà cầm quyền cộng sản truy bức và bao vây kinh tế vì dám lên tiếng chống đối chế độ.

Với tình hình xuất bản sách vở ngày càng khó khăn, Tủ Sách luôn chật vật trong việc thu lại tiền vốn ban đầu. Hiểu rõ điều ấy nên Bùi Ngọc Tấn muốn chung sức chia xẻ với các bạn bằng quyết định không nhận tiền bản quyền..

Tấm lòng của nhà văn là một nghĩa cử đáng quý, khiến những người còn lại càng thấy mình phải có trách nhiệm phổ biến các tiếng nói can đảm từ trong nước để thúc đẩy công cuộc đấu tranh cho một Việt Nam thực sự tự do, dân chủ.

Nhân nói về Bùi Ngọc Tấn, Uyên Thao lại nhớ tới nhà báo Lê Thiệp. Năm 2013, khi biết mình bị bệnh ung thư thời kỳ chót, Lê Thiệp đã cất lên tiếng gọi khẩn thiết qua bài nói chuyện *Liệu Tủ Sách Tiếng Quê Hương tồn tại được không?*

Nỗi băn khoăn, sự kỳ vọng của những người bạn vĩnh viễn nằm xuống đã tiếp thêm sức mạnh nhưng đồng thời cũng là gánh nặng tinh thần cho những người bạn còn lại — như Trần Phong Vũ, Uyên Thao, Lê Thị Nhị ... trong nhóm chủ trương Tủ Sách Tiếng Quê Hương, những người tuổi đời vốn đã cao và sức khỏe cũng rất mong manh.

Chương trình sinh hoạt Book Club tiếp tục với diễn giả thứ hai là ông Sơn Tùng, tác giả của nhiều cuốn sách và từng là chủ tịch Văn Bút Việt Nam Hải Ngoại hai nhiệm kỳ 1996-1998 và 2006-2008.

Giới thiệu tác phẩm *Vietnamerica* của GB Trần, ông Sơn Tùng cho biết ông mua cuốn sách này vì thấy đây là một cuốn truyện tranh, tính mua về cho cháu nội coi.

Nhưng rút cuộc chính ông nội lại thích thú với câu chuyện của tác giả là "một anh chàng người Mỹ gốc Việt."

Ông Sơn Tùng đã viết một bài điểm sách nên không nói thêm về nội dung sách mà chú trọng vào việc trình bày lý do tại sao *Vietnamerica* là một cuốn sách đáng đọc đối với các bạn trẻ và cả các bậc phụ huynh nữa. (Xin mời đọc bài điểm sách của tác giả Sơn Tùng trên Tin Sách số 9 tại trang mạng Nhà Việt Nam:

http://vnlac.org/?page_id=4872)

Theo ông Sơn Tùng, có rất nhiều sách vở trong các thư viện Hoa Kỳ đã viết rất sai về Việt Nam và Chiến Tranh Việt Nam.

Ví dụ cho rằng chiến dịch di tản các trẻ em Việt mồ côi năm 1975 mang tên Operation Babylift là "một âm mưu của Chủ Sam nhằm đem các em về Mỹ để huấn luyện thành gián điệp", hay những người trên chiếc tàu Việt Nam Thương Tín khi từ đảo Guam trở về Việt Nam đã được cộng sản "đón tiếp tử tế", trong khi sự thực là họ có được đón tiếp, nhưng đón bằng cái còng số 8.

Những cuốn sách xuyên tạc và bóp méo sự thật như thế đã góp phần làm sai lệch sự hiểu biết của giới trẻ hải ngoại vốn không từng sống dưới chế độ cộng sản, không biết bộ mặt thật của cộng sản, kết quả là họ có những hành động sai lầm dù rất giỏi về chuyên môn.

Một trong những trường hợp điển hình là David Trương tức Trương Đình Hùng. Câu chuyện này từng làm xôn xao dư luận nước Mỹ. Trương Đình Hùng sinh năm 1945 tại Sài Gòn và được qua Mỹ du học tại trường Stanford. Kiến thức gặt hái từ một đại học nổi tiếng nhất nhì Hoa Kỳ không giúp anh sinh viên họ Trương nhận chân bản chất cộng sản, trái lại, anh đã bị tuyên truyền để trở thành một "cánh tay nối dài của Đảng". Năm 1978, David Trương bị

FBI bắt với tội làm gián điệp cho CS Hà Nội và lãnh án 15 năm tù.

Trái ngược với David Trương, GB Trần — tên thật là Trần Gia Bảo — sinh ra (1976) và lớn lên tại Mỹ, nhưng sau một chuyến đi ngắn về Việt Nam năm 2006 nhân lễ giỗ bà nội, đã có dịp tiếp xúc với đại gia đình nội ngoại. Sau khi tìm hiểu câu chuyện của nhiều người trong họ, Gia Bảo đã nhận ra thực chất đằng sau hoàn cảnh thương tâm của người Việt, từ một cuộc chiến tương tàn lại bị nổi dài bởi sự cai trị độc đoán, tàn ác của chế độ cộng sản. *Vietnamerica* là cuốn truyện tranh nhưng không phải là tiểu thuyết với những nhân vật hư cấu mà chính là tự truyện của tác giả, của cha mẹ và các chú bác anh em họ hàng.

Cuốn sách được nhiều tờ báo và độc giả truyện tranh Hoa Kỳ khen ngợi, nhưng tiếc thay cho tới nay vẫn chưa được cộng đồng người Việt hải ngoại chú ý tới.

Diễn giả sau cùng đến hơi trễ, nhưng đã làm cho không khí khá im ắng của buổi họp mặt sống động hẳn lên, đó là ông Nguyễn Ngọc Bích, một giáo sư có nhiều đóng góp cho sinh hoạt văn hóa của người Việt hải ngoại, nguyên giám đốc Ban Việt ngữ Đài Á Châu Tự Do RFA. Ông Bích giới thiệu "*Viện Việt Học - Institute of Vietnamese Studies*" tại California mà ông vốn là một thành

viên tích cực và lâu năm tại đó.

Viện Việt Học thành hình từ ý tưởng của những bậc lão thành của nền văn học miền Nam Việt Nam như các giáo sư Nguyễn Khắc Hoạch, Nguyễn Khắc Kham, Nguyễn Đình Hòa và nhiều vị khác. Tất cả đều cùng chung nguyện vọng giữ cho văn hóa Việt Nam trên xứ người không bị mai một. Ước mơ táo bạo của các vị ấy là tiếng Việt và văn hóa Việt được công nhận và giảng dạy tại các trường đại học Hoa Kỳ.

Nhưng để có được phân khoa Tiếng Việt trong các trường đại học là điều rất khó thực hiện, vì thế, họ đã nghĩ ra cách "đi đường vòng", là thành lập một Viện Việt Học, mở các lớp giảng huấn về văn hóa, văn học Việt Nam, rồi đề nghị các đại học Mỹ công nhận tín chỉ cho các sinh viên đã ghi danh học những lớp ấy.

Đáng tiếc là dự tính tốt đẹp chưa kịp hoàn thành thì một số vị sáng lập đã ra đi vì tuổi tác.

Tuy nhiên, Viện Việt Học vẫn duy trì được hoạt động khá đều đặn. Viện có giờ mở cửa những ngày chẵn và Thứ Bảy, với nhiều lớp học, nhiều buổi thuyết trình về các đề tài văn học nghệ thuật có giá trị với các diễn giả từ nhiều nơi tới. Ngày 18 tháng Giêng 2015, sẽ là lễ kỷ niệm 15 năm thành lập Viện Việt Học tại California.

Một trong những công trình khó

khẩn nhưng đạt kết quả hết sức tốt đẹp của Viện là thực hiện được bộ *Tự Điển Chữ Nôm Trích Dẫn* và *Bản Gõ Hán Nôm — HanNomIME*. Văn học cổ điển Việt Nam hiện nay vẫn còn rất nhiều tác phẩm viết bằng chữ Nôm chưa được chuyển ngữ. Một trong những lý do tạo khó khăn cho việc dịch thuật là không có một cuốn tự điển đúng đắn và không có phương cách sao chép chính xác.

Bộ *Tự Điển Chữ Nôm Trích Dẫn* với hơn 5500 âm đọc chữ Nôm và hơn 2500 câu trích dẫn có xuất xứ rõ ràng, và *Bộ Gõ Hán Nôm* có thể giúp người xử dụng nhập 23,000 âm/chữ Hán Việt và hơn 20,000 âm/chữ Nôm vào thẳng Microsoft Word, đã góp phần rất lớn cho việc nghiên cứu và dịch thuật các tác phẩm Việt cổ. Đây có thể gọi là một thành tích đáng nể của Viện Việt Học nói riêng, người Việt hải ngoại nói chung, vì với dân số chỉ vỏn vẹn ba triệu đã tạo được những phương pháp giúp việc nghiên cứu tiếng Việt cổ (chữ Nôm) thêm dễ dàng và chính xác, điều mà 90 triệu dân với hàng ngàn giáo sư trong nước vẫn chưa làm được.

Qua phần giới thiệu *Viện Việt Học*, giáo sư Nguyễn Ngọc Bích đã nêu lên một vấn đề hết sức quan trọng: Người Việt hải ngoại sau 40 năm lưu lạc trên xứ người vẫn có những đóng góp tích cực cho nền văn học nghệ thuật Việt Nam. Không

những thế, ở một số phương diện, chính học thuật của người Việt hải ngoại mới tạo ra các công trình nghiên cứu nghiêm túc mà người trong nước có thể tin cậy. Điều này cũng được chứng minh qua các công trình nghiên cứu khác như bộ sách *Tiền Cổ: Không Do Triều Đình Đúc* của ông Lục Đức Thuận, trình bày các kỹ thuật tân tiến trong việc khảo sát và phân tích tiền cổ Việt Nam.

Ngoài phần trình bày của ba diễn giả nói trên, buổi họp mặt Book Club lần này còn nhận nhip khác thường với một đề tài thú vị và hóc búa: *Làm sao lôi kéo được giới trẻ cùng đến tham gia với những người lớn tuổi trong các buổi sinh hoạt sách vở?*

Tất cả bắt đầu từ cuốn truyện tranh *Vietnamerica!* Cha của GB Trần là một cựu sĩ quan Quân Lực VNCH, và tác giả kể rằng khi còn nhỏ cha thường tạo dịp cho anh gặp gỡ với những đứa trẻ người Việt để anh không quên tiếng mẹ đẻ, thế nhưng, Gia Bảo đã lớn lên như một thanh niên Mỹ thuần chủng không biết gì tới Việt Nam.

Ông Sơn Tùng đưa ra ý kiến rằng các gia đình người Việt cần khuyến khích con em nói tiếng Việt. Thực tế đã chứng minh người nói được hai sinh ngữ luôn dễ kiếm việc làm hơn và có lương cao hơn. Một bác sĩ hay một nhân viên ngân hàng nói được tiếng Việt sẽ giúp tăng thêm số bệnh

nhân, khách hàng người Việt, và kết quả là làm lợi cho công ty nhiều hơn. Do đó, việc dạy các em tiếng Việt chỉ có lợi chứ không có hại như một số người lầm tưởng.

Bà Lê Thị Nhị, đại diện Nhà Việt Nam, trình bày những khó khăn trong việc khuyến dụ các em trẻ tham dự những buổi sinh hoạt văn hóa chữ Việt. Các em thường viện cớ bận rộn nhưng lý do thật sự có lẽ vì các em không hứng thú với các sinh hoạt ấy.

Bác sĩ Lữ Đức Kỳ, một độc giả kỳ cựu của Tủ Sách Tiếng Quê Hương, đề nghị rằng nên mời các huynh trưởng của các hội đoàn — như Hương Đạo — tham gia, vì họ có thể sẽ là "đầu mối" để nối kết với giới trẻ.

Không đồng ý với ông Kỳ, ông Lục Đức Thuận, tác giả bộ sách sưu khảo về "Tiền Cổ", cho biết ông đã thử cách đó mà vẫn chẳng thành công. Vốn là thành viên trong nhóm Bô Lão của Chùa Hoa Nghiêm, ông Thuận thường tổ chức các buổi thuyết trình các đề tài văn hóa, thế nhưng nhóm Thanh Niên Phật Tử của nhà chùa vẫn không mấy người tham dự. Phải chăng vấn đề "trẻ – già" là một chuyện khó tìm ra giải pháp?

Người phát biểu sau cùng về chuyện ấy là giáo sư Bích. Với tinh thần lạc quan rất "Nguyễn Ngọc Bích", ông nói "*chẳng có gì phải lo lắng cả!*"

Theo ông Bích, lý do khiến người trẻ không thích tham gia với người lớn chẳng có gì khó hiểu, đơn giản là vì "họ trẻ - mình... già", thế thôi! Nhưng hiện nay, cũng giống như GB Trần, đang có rất nhiều người trẻ chứng tỏ dấu hiệu "trở về nguồn", ví dụ, Nam Lê với tiểu thuyết *The Boat*, Monique Trương với *The Book of Salt*, Adrew Phạm với *Catfish and Mandala: A Two-Wheeled Voyage Through the Landscape and Memory of Vietnam*, Tracy Võ với *Small Bamboo*, và còn nhiều người khác nữa...

Những người trẻ Việt sẽ tiếp xúc, tìm hiểu và diễn tả văn hóa Việt Nam theo cách thức riêng của họ, họ sẽ rất khác với các thế hệ cha anh nhưng vẫn có riêng nét đặc sắc và phong phú.

Sẽ là thiếu sót nếu không nhắc đến nhiều tác giả thuộc "lớp già" đã cố gắng viết hoặc dịch các tác phẩm của mình qua Anh ngữ với mong mỏi đến gần hơn với các em.

Một số những nỗ lực tiêu biểu là Cung Thị Lan với *The Unforgettable Kindness* và *Two Sisters*, Phong Thu với *The Rain Still Falls In Saigon* Hà Mai Việt với *Blood and Steel*, Lê Tất Điều với *Small People's Revolt*, và một tác phẩm ít người biết đến của cố Chuẩn Tướng Trần Văn Nhứt là *An Loc: The Unfinished War*.

Giáo sư Bích cũng trình bày một trong những dịch phẩm Anh ngữ của ông đã xuất bản: "*Complaints of An Odalisque*". Thi phẩm *Cung Oán Ngâm Khúc* nổi tiếng trong văn học Việt Nam khi được chuyển ngữ còn được minh họa với 40 bức tranh màu lộng lẫy. Ông Bích hóm hỉnh: "*Trước tiên sách phải trông đẹp cho tụi nhỏ nó thích rồi tụi nó mới chịu đọc chứ*". Kể ra, đó cũng là một cách khá hay.

GB Trần đã viết: "*My family's unwillingness to share the most basic facts was as much to blame as my decades of disinterest and insensitivity*"

Hy vọng rằng với sự cố gắng không ngừng của cả hai phía, một ngày không xa, những sự khác biệt giữa hai thế hệ già - trẻ sẽ không còn là một khoảng trống to lớn nữa.

Thứ Bảy đầu năm 2015 là một ngày Đông mưa gió lạnh lẽo. Thế nhưng không ngờ các thân hữu Book Club vẫn đến tham dự, tuy không đông lắm nhưng cũng đủ làm căn phòng nhỏ ấm cúng và rộn rã tiếng cười vui.

Đặc biệt, buổi họp mặt được ghi lại bằng hình chụp của ông Phạm Văn Tuấn, tác giả 2 bộ sách đồ sộ *Danh Nhân Trong Lịch Sử, Nhà Văn và Tác Phẩm*.

Mọi người sau khi nghe những phần trình bày thú vị hữu ích còn

được thưởng thức hai món rất ngon là khoai mì luộc và xôi mặn của bà Lâm Thúy, tác giả 2 tập thơ "*Thâm Tình và Từ Mẫu*". Ai dám bảo thi sĩ chỉ biết "*mơ theo trăng và vợ vẫn cùng mây*"!

Các hội viên và thân hữu đến với Book Club đầu tháng Giêng 2015 cũng nhận được nguyệt san Tin Sách số 9, bản in màu trên giấy láng. (Xin mời đọc các bản Tin Sách từ số 1 đến 9 trên trang điện tử Nhà Việt Nam http://vnlac.org/?page_id=4872)

Họp Mặt Book Club kỳ 11 được dự trù vào ngày 7 tháng Hai năm 2015. Xin mời vào trang điện tử Nhà Việt Nam (www.vnlac.org) để xem các bài vở, hình ảnh và theo dõi chương trình sinh hoạt của Book Club, hoặc, liên lạc qua điện thư / email:

tiengquehuongbookclub@gmail.com

● TRỊNH BÌNH AN ghi

*** For Reference Only***

● <http://baotreonline.com/Tin-dia-phuong/Florida/cai-nghip-vn-bao.html>

● <http://chinhhoiuc.blogspot.com/2013/02/operation-babylift-chuyen-bay-gio-moi-ke.html>

● http://www.washingtonpost.com/national/david-truong-defendant-in-espionage-case-after-vietnam-war-dies-at-68/2014/07/12/240e4376-0844-11e4-bbf1-cc51275e7f8f_story.html

